

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 184 (XXVIII) — Nr. 192

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 15 martie 2016

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 833 din 3 decembrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 35 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România	2-4
★	
Opinie separată	5-8
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
140. — Ordin al ministrului mediului, apelor și pădurilor privind aprobarea Planului de management al sitului Natura 2000 ROSCI0362 — Râul Gilort	8
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 2 din 26 ianuarie 2016 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală)	9-16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 833**

din 3 decembrie 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 35 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Veisa.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 35 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată din oficiu de Tribunalul București — Secția a IV-a civilă în Dosarul nr. 5.373/3/2015. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.418D/2015.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită. Magistratul-asistent referă asupra notelor scrise depuse la dosar de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor prin care aceasta solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției.

3. Președintele dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 1.419D/2015, având ca obiect aceeași excepție de neconstituționalitate, ridicată din oficiu de Tribunalul București — Secția a IV-a civilă în Dosarul nr. 19.566/3/2015.

4. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită. Magistratul-asistent referă asupra notelor scrise depuse la dosar de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor prin care aceasta solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției.

5. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, având în vedere identitatea de obiect a cauzelor, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea Dosarului nr. 1.419D/2015 la Dosarul nr. 1.418D/2015, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. Arată că dispozițiile de lege criticate instituie un criteriu obiectiv de stabilire a competenței instanței ce soluționează contestațiile formulate în temeiul art. 33 și art. 34 din Legea nr. 165/2013, și anume sediul entității investite. Astfel cum a reținut și instanța de contencios constituțional, legiuitorul poate institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură, ca și modalitățile de exercitare a drepturilor procedurale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

7. Prin încheierile din data de 7 septembrie 2015 pronunțate în Dosarul nr. 5.373/3/2015 și Dosarul nr. 19.566/3/2015, **Tribunalul București — Secția a IV-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 35 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România**, excepție ridicată de instanța de judecată, din oficiu, cu ocazia soluționării unor cauze civile având ca obiect „anulare act — Legea nr. 165/2013”.

8. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** Tribunalul București — Secția a IV-a civilă susține că textul criticat instituie, în principiu, o cale de atac împotriva deciziilor emise de entitățile implicate în procedura restituirii, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România și, implicit, împotriva deciziilor emise de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, atât cu privire la invalidarea măsurilor, cât și cu privire la acordarea de puncte în compensare. Ca urmare a modalității în care a fost stabilită instanța competentă din punct de vedere teritorial, prin raportare la sediul entității emitente, s-a creat situația în care toate deciziile de invalidare și de compensare prin puncte pentru toate legile reparatorii în materia proprietății și pentru toată țara vor fi contestate numai la Tribunalul Municipiului București, deoarece Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor are sediul în municipiul București. Autorul excepției arată că, pe de-o parte, dosarele în această materie necesită, pentru soluționare, un probatoriu relativ complex, eventualele expertize trebuind să se realizeze prin comisie rogatorie, imobilele în cauză aflându-se pe tot teritoriul țării, iar, pe de altă parte, părțile vor fi nevoite să se deplaseze în București sau să angajeze apărători, ceea ce va presupune costuri suplimentare față de situația alternativă și firească, în care competența ar fi fost atribuită tribunalelor în raza cărora se află imobilele în cauză.

9. În continuare, apreciază că scopul vizat de normele constituționale ale art. 124 alin. (2) și art. 126 alin. (1) și (2) este acela de a asigura un sistem judiciar omogen și elaborat ca o structură articulată, atât pe verticală (prin prisma exercitării căilor de atac), cât și pe orizontală (printr-o acoperire uniformă a teritoriului țării). De asemenea, prevederile constituționale ale art. 124 și 126 trebuie citite în lumina garanțiilor generale asigurate prin art. 16 și 21 din Constituție și prin art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

10. Plecând de la aceste premise, instanța susține că trebuie verificat dacă normele procedurale edictate de către legiuitor sunt disproportionale cu obiectivul urmărit, transformând dreptul într-unul iluzoriu/teoretic. În acest sens, prin deciziile nr. 266 din 7 mai 2014 și nr. 462 din 17 septembrie 2014, instanța de contencios constituțional a dezvoltat un test de proporționalitate,

potrivit căruia orice măsură luată trebuie să fie adecvată — capabilă în mod obiectiv să ducă la îndeplinirea scopului, necesară — indispensabilă pentru îndeplinirea scopului și proporțională — justul echilibru între interesele concrete pentru a fi corespunzătoare scopului urmărit. Aplicând cele reținute la cauza de față, instanța apreciază că deși *in abstracto* măsura legislativă este adecvată scopului urmărit, prin efectele pe care le creează aceasta nu reprezintă o măsură adecvată și necesară. În acest sens, Tribunalul reține că, potrivit art. 111 din Codul de procedură civilă (dreptul comun în materia competenței teritoriale a instanței care soluționează cereri privind persoane juridice de drept public, acestea din urmă aflate în postura de pârât), stabilește drept instanță competentă, alternativ, fie pe cea de la domiciliul/sediul reclamantului, fie pe cea de la sediul pârâtului. De aceea, Tribunalul apreciază că opțiunea legiuitorului pentru această măsură, prin prisma finalității sale, nu era necesară pentru atingerea scopului urmărit.

11. Având în vedere cele expuse, instanța apreciază că dispozițiile art. 35 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, în măsura în care stabilesc o competență teritorială exclusivă în sarcina Tribunalului București, nu satisfac cerințele de constituționalitate și convenționalitate cu privire la egalitatea în drepturi și liberul acces la instanță, soluția legislativă aleasă nerespectând condiția necesității și proporționalității.

12. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

13. **Avocatul Poporului** apreciază că, analizate dintr-o perspectivă mai largă, problemele expuse de Tribunalul București în motivarea excepției de neconstituționalitate relevă, mai degrabă, aspecte ce țin de aplicarea normelor criticate raportate la o eventuală situație de fapt, dar și de administrare a justiției, și anume încărcarea excesivă a completurilor de judecată în urma activității desfășurate de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, prin emiterea unor decizii. Un astfel de context nu poate constitui temei pentru ridicarea unei excepții de neconstituționalitate și excedează competenței Curții Constituționale, în condițiile în care potrivit dispozițiilor art. 126 alin. (2) din Constituție „*competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege*”.

14. Prevederile de lege criticate sunt menite să contureze cu claritate cadrul legal al exercitării accesului liber la justiție al beneficiarilor Legii nr. 165/2013. În plus, dispozițiile legale criticate stabilesc un criteriu obiectiv în stabilirea competenței instanței de judecată care soluționează contestațiile împotriva acestor decizii, și anume sediul entității emitente a deciziei, în acord cu prevederile constituționale ale art. 126 alin. (2) din Legea fundamentală. De asemenea, apreciază că nu este nesocotit nici principiul egalității în fața legii, întrucât normele criticate se aplică tuturor persoanelor aflate în ipoteza normei, fără a institui discriminări.

15. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

16. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție,

precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

17. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 35 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 17 mai 2013, cu următorul conținut: „*Deciziile emise cu respectarea prevederilor art. 33 și 34 pot fi atacate de persoana care se consideră îndreptățită la secția civilă a tribunalului în a cărei circumscripție se află sediul entității, în termen de 30 de zile de la data comunicării.*”

18. Instanța de judecată susține că textul criticat contravine prevederilor constituționale cuprinse în art. 16 referitor la egalitatea în drepturi, art. 21 referitor la accesul liber la justiție și art. 126 referitor la instanțele judecătorești. De asemenea, sunt invocate prevederile art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

19. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor de lege criticate, Curtea observă că acestea reprezintă norme de procedură prin care este reglementată competența secției civile a tribunalului în a cărei circumscripție se află sediul entității de a soluționa contestația împotriva deciziilor emise de entitățile investite de lege. În continuare, Curtea reține că potrivit art. 3 pct. 4 lit. g) din Legea nr. 165/2013, Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor este entitatea investită de lege cu atribuții în procesul de restituire a imobilelor preluate abuziv și de stabilire a măsurilor reparatorii, iar potrivit art. 17 din lege are, în principal, următoarele competențe: validează/invalidază în tot sau în parte deciziile emise de entitățile investite de lege care conțin propunerea de acordare de măsuri compensatorii; dispune emiterea deciziilor de compensare a imobilelor; asigură coordonarea procesului de licitare/atribuire a imobilelor din Fondul național al terenurilor agricole și al altor imobile; ia alte măsuri legale necesare aplicării prezentei legi. În exercitarea atribuțiilor sale, Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, potrivit art. 21 alin. (9) și art. 25 din lege, emite decizie de compensare prin puncte a imobilului preluat în mod abuziv sau decizie de invalidare.

20. De asemenea, Curtea observă, pe de-o parte, că dispozițiile art. 34 din Legea nr. 165/2013 prevăd anumite termene de soluționare a dosarelor înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor înaintea intrării în vigoare a legii — 20 mai 2013 — și a celor transmise Secretariatului Comisiei Naționale ulterior datei intrării în vigoare a legii, iar, pe de altă parte, că decizia emisă cu respectarea prevederilor art. 34, precum și refuzul autorității de a soluționa cererea pot fi atacate, potrivit art. 35 alin. (1) și (2) din Legea nr. 165/2013, la secția civilă a tribunalului în a cărei circumscripție se află sediul entității.

21. Curtea reține că, din coroborarea dispozițiilor din Legea nr. 165/2013 mai sus menționate, rezultă că toate deciziile de invalidare sau de compensare prin puncte emise de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, precum și refuzul acesteia de a soluționa cererile adresate în temeiul legilor reparatorii în materia proprietății vor putea fi contestate numai la secția civilă a Tribunalului Municipiului București. Curtea constată că, astfel, se reglementează competența exclusivă a unei singure instanțe cu privire la soluționarea acestor cauze.

22. Cu privire la modul de stabilire a competenței instanțelor de judecată, Curtea observă că aceasta nu este singura situație în care legiuitorul a reglementat o competență exclusivă a unei instanțe. Astfel, de exemplu, potrivit art. 4 alin. (4), art. 10 alin. (2) și art. 11 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, acțiunea în constatarea calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia ori contestația

împotriva adevărului prevăzute la art. 8 lit. b) și art. 9 din aceeași ordonanță se introduce la Secția de contencios administrativ și fiscal a Curții de Apel București. De asemenea, potrivit art. 283 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, instanța competentă să soluționeze plângerea formulată împotriva deciziei pronunțate de Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor privind procedurile de atribuire de servicii și/sau lucrări aferente infrastructurii de transport de interes național, așa cum este definită de legislația în vigoare, este Curtea de Apel București, Secția de contencios administrativ și fiscal.

23. O atare soluție legislativă vizând competența exclusivă a unei singure instanțe de soluționare a anumitor cauze a făcut obiectul criticilor de neconstituționalitate, Curtea constatând, de exemplu prin Decizia nr. 530 din 9 aprilie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 430 din 24 iunie 2009, și Decizia nr. 1.420 din 20 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 859 din 6 decembrie 2011, că o astfel de reglementare este în consonanță cu Legea fundamentală, deoarece art. 126 alin. (1) și (2) din Constituție statuează că justiția se realizează prin instanțele judecătorești, a căror competență este stabilită numai prin lege. În înțelesul acestei norme constituționale, legiuitorul este singurul abilitat să reglementeze, prin lege, competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată, fără alte restricții decât cele rezultate din celelalte prevederi ale Constituției sau din actele normative internaționale prevăzute în art. 20 din Legea fundamentală.

24. Totodată, Curtea a stabilit, de exemplu prin Decizia nr. 731 din 29 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 948 din 22 decembrie 2015, că legiuitorul poate institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură, ca și modalitățile de exercitare a drepturilor procedurale, principiul liberului acces la justiție presupunând posibilitatea neîngrădită a tuturor celor interesați de a utiliza aceste proceduri, în formele și în modalitățile instituite de lege, nicio lege neputând exclude de la exercițiul drepturilor procesuale astfel instituite vreă categorie sau grup social.

28. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată din oficiu de Tribunalul București — Secția a IV-a civilă în dosarele nr. 5.373/3/2015 și nr. 19.566/3/2015 și constată că dispozițiile art. 35 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția a IV-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 3 decembrie 2015.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițiu

OPINIE SEPARATĂ

În dezacord cu opinia majoritară, considerăm că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor **art. 35 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România** trebuia admisă pentru următoarele motive:

Astfel cum a reținut și Curtea Constituțională în Decizia nr. 833 din 3 decembrie 2015, din coroborarea dispozițiilor art. 3 pct. 4 lit. g), art. 17, art. 21 alin. (9), art. 25, art. 34 și art. 35 alin. (1) și (2) din Legea nr. 165/2013 rezultă că toate deciziile de invalidare sau de compensare prin puncte emise de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, precum și refuzul acesteia de a soluționa cererile adresate în temeiul legilor reparatorii în materia proprietății vor putea fi contestate numai la secția civilă a Tribunalului Municipiului București, reglementându-se, astfel, competența exclusivă a unei singure instanțe cu privire la soluționarea acestor cauze.

Observăm, astfel cum s-a arătat și în decizia precitată, că soluția legislativă vizând competența exclusivă a unei singure instanțe de soluționare a anumitor cauze a făcut obiectul criticilor de neconstituționalitate Curtea respingând excepția de neconstituționalitate ca neîntemeiată. În acest sens, Curtea a invocat prevederile constituționale ale art. 126 alin. (1) și (2) arătând că, în înțelesul acestei norme constituționale, legiuitorul este singurul abilitat să reglementeze, prin lege, competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată, fără alte restricții decât cele rezultate din celelalte prevederi ale Constituției sau din actele normative internaționale prevăzute în art. 20 din Legea fundamentală.

Cu toate acestea, apreciem că instanța de contencios constituțional trebuia să aibă în vedere, astfel cum a reținut în Decizia nr. 462 din 17 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 775 din 24 octombrie 2014, că instituirea regulilor de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești trebuie realizată de către legiuitor orientându-se după principiul *est modus in rebus*, respectiv să fie preocupat ca exigențele instituite să fie îndeajuns de rezonabile încât să nu pună sub semnul întrebării însăși existența dreptului. Totodată, Curtea a statuat, de exemplu, prin Decizia nr. 436 din 26 octombrie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.263 din 28 decembrie 2004, că potrivit art. 126 alin. (2) din Constituție legiuitorul are libertatea de a stabili competența instanțelor de judecată și normele de procedură judiciară, cu condiția implicită de a nu contraveni altor norme și principii constituționale.

Cu alte cuvinte, deși legiuitorul se bucură de competența exclusivă de a stabili normele privind procedura de judecată, această competență nu este absolută, limitele libertății de reglementare fiind determinate de obligativitatea respectării normelor și principiilor privind drepturile și libertățile fundamentale și a celorlalte principii consacrate prin Legea fundamentală și prin actele juridice internaționale la care România este parte (în acest sens, Decizia nr. 176 din 24 martie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 356 din 27 aprilie 2005).

Astfel, apreciem că, la momentul reglementării competenței exclusive a secției civile a Tribunalului Municipiului București cu privire la soluționarea cauzelor în materia restituirii, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, legiuitorul trebuia să ia în considerare elementele de fapt și de drept existente tocmai pentru ca norma de procedură să nu intre în coliziune cu drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor. Legiuitorul trebuia să aibă în vedere, pe de-o parte, numărul mare și

complexitatea cauzelor în această materie, precum și dispersia teritorială a bunurilor revendicate, iar, pe de altă parte, capacitatea efectivă a instanței judecătorești de a soluționa aceste cauze într-o manieră eficientă și într-un termen rezonabil.

Referitor la numărul cauzelor în materia restituirii, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, observăm că legiuitorul avea cunoștință despre numărul mare al acestora, chiar în expunerea de motive la lege menționând că cererile de restituire rămase nesoluționate până la momentul adoptării Legii nr. 165/2013 sunt în număr de aproximativ 200.000, aflate în diverse stadii de soluționare la nivelul autorităților administrației publice locale sau la nivelul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților. De asemenea, prin Adresa înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 5.632 din 22 octombrie 2015, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților a comunicat că, la data de 9 octombrie 2015, sunt înregistrate la Secretariatul Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor și nesoluționate 43.826 de dosare constituite în temeiul Legii nr. 10/2001 și 8.516 de dosare constituite în temeiul legilor fondului funciar, iar în perioada 17 mai 2013—9 octombrie 2015 au fost soluționate 4.243 de dosare constituite în temeiul Legii nr. 10/2001 și 3.023 de dosare constituite în temeiul legilor fondului funciar.

În ceea ce privește complexitatea acestor cauze, observăm că aceasta a fost remarcată de însăși Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, în Hotărârea din 12 octombrie 2010 pronunțată în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României*, paragraful 188, instanța europeană a reținut că se vede confruntată cu cauze dificile, ce relevă o complexitate politică, istorică și faptică ținând de o problemă ce ar fi trebuit să fie rezolvată de toate autoritățile care au răspunderea deplină de a găsi o soluție adecvată. De asemenea, în Hotărârea din 29 aprilie 2014 pronunțată în Cauza *Preda și alții împotriva României*, paragraful 118, instanța de la Strasbourg a arătat că este conștientă de complexitatea factuală a cauzelor, care au legătură cu proceduri judiciare și/sau administrative de restituire sau despăgubire privind bunuri care au intrat în patrimoniul statului în timpul regimului comunist. Această complexitate se datorează timpului scurs de la deposedarea suferită de victime, cât și evoluției soluțiilor politice și juridice avute în vedere de la căderea regimului.

În ceea ce privește capacitatea efectivă a instanței judecătorești, reținem că, prin Adresa înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 5.630 din 21 octombrie 2015, Tribunalul București a comunicat că, în cadrul acestuia, completele care soluționează cauze în materie civilă sunt constituite în cadrul secțiilor III (17 completuri), IV (16 completuri) și V (17 completuri), cu un total de 50 de completuri. Judecătorii care compun cele 50 de completuri de fond în materie civilă sunt planificați în ședințe de judecată și în componența unor completuri specializate (minori și familie, proprietate intelectuală, fond funciar etc.), precum și în compunerea unor completuri care soluționează cauzele în căile de atac. De asemenea, cele 50 de completuri soluționează, pe lângă cererile întemeiate pe dispozițiile Legii nr. 165/2013, toate cererile date în competența tribunalului în primă instanță potrivit art. 95 din Codul de procedură civilă raportat la art. 94 din același act normativ, ca urmare a faptului că, în conformitate cu noua reglementare, tribunalul a devenit instanța cu plenitudine de competență în primă instanță în materie civilă. Totodată, pe rolul secțiilor civile III—V ale Tribunalului București s-a înregistrat, în perioada ianuarie—septembrie 2014, un număr de 15.594 de dosare, iar

în perioada ianuarie—septembrie 2015 un număr de 18.854 de dosare, ceea ce reprezintă o creștere cu 20% a numărului de dosare.

Pe lângă aceste aspecte, reiese că, din perspectiva dispersiei teritoriale a bunurilor revendicate, administrarea probelor în cadrul soluționării cauzelor ce privesc bunuri aflate în afara Bucureștiului se va putea realiza, potrivit art. 261 din Codul de procedură civilă, doar prin comisie rogatorie.

Astfel, având în vedere situația de fapt existentă putem conchide că dispoziția de lege criticată va avea ca efect o supraîncărcare a rolului Tribunalului Municipiului București care va genera o tergiversare a înlăptuirii actului de justiție în materia restituirii încălcându-se principiul judecării cauzelor într-un termen rezonabil.

În ceea ce privește dreptul la judecarea cauzelor într-un termen rezonabil, reținem că acesta este consacrat atât de prevederile constituționale ale art. 21 alin. (3) teza a doua, cât și de dispozițiile art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Referitor la analiza termenului rezonabil, observăm că instanța europeană a statuat că caracterul rezonabil al termenului se analizează *in concreto*, în raport cu circumstanțele speciale ale fiecărei cauze și având în vedere criteriile consacrate de jurisprudență (Hotărârea din 24 februarie 2009 pronunțată în *Cauza Abramiuc împotriva României*, paragraful 103, Hotărârea din 27 iunie 2000 pronunțată în *Cauza Frydlender împotriva Franței*, paragraful 43).

În sensul jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, caracterul rezonabil al unei proceduri se analizează în funcție de circumstanțele cauzei și având în vedere criteriile consacrate în jurisprudența instanței de contencios european al drepturilor omului, în special gradul de complexitate a cauzei, comportamentul reclamantului și al autorităților competente, precum și al importanței pentru părți a obiectului procedurii (a se vedea Hotărârea din 24 februarie 1992 pronunțată în *Cauza Pierazzini împotriva Italiei*, paragraful 16; Hotărârea din 27 iunie 2000 pronunțată în *Cauza Frydlender împotriva Franței*, paragraful 43; Hotărârea din 6 aprilie 2000 pronunțată în *Cauza Comingersoll împotriva Portugaliei*, paragraful 19).

Din această perspectivă, observăm că în interpretarea textului constituțional al art. 21 alin. (3) teza a doua referitor la judecarea cauzelor într-un termen rezonabil, Curtea Constituțională a adoptat aceeași analiză făcând aplicarea acestor criterii la textele de lege supuse controlului de constituționalitate. În acest sens, menționăm cu titlu exemplificativ Decizia nr. 528 din 12 decembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 63 din 24 ianuarie 2014 și Decizia nr. 1.106 din 22 septembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 672 din 4 octombrie 2010.

În continuare, reținem că în analiza caracterului rezonabil al judecării cauzelor trebuie avute în vedere momentul de la care începe să curgă perioada ce trebuie luată în considerare și momentul la care aceasta se împlinește. Astfel, în materie „civilă”, *dies a quo* începe să curgă de la data sesizării jurisdicției competente, dar el include și durata procedurii administrative prealabile, atunci când posibilitatea sesizării unei jurisdicții este condiționată de normele de drept intern, în mod obligatoriu, de parcurgerea unei asemenea proceduri (Hotărârea din 26 septembrie 2000 pronunțată în *Cauza J.B. împotriva Franței*,

paragraful 17). În această situație, *dies a quo* este ziua când a fost sesizată autoritatea administrativă competentă.

Din această perspectivă, observăm că în materia procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România persoanele interesate sunt obligate la parcurgerea unor proceduri administrative obligatorii¹.

Astfel, apreciem că, în cauza dedusă controlului de constituționalitate, în analiza impactului dispoziției de lege criticate asupra caracterului rezonabil al judecării cauzelor trebuie avută în vedere și perioada administrativă pe care persoanele interesate au parcurs-o anterior sesizării instanței de judecată.

În continuare, observăm că, în cazul în care este sesizată, instanța judecătorească se pronunță, potrivit art. 35 alin. (3) din Legea nr. 165/2013, asupra existenței și întinderii dreptului de proprietate și dispune restituirea în natură sau, după caz, acordarea de măsuri reparatorii potrivit legii. Astfel, la nivelul instanței judecătorești, contestarea evaluării realizate de către Comisa Națională pentru Compensarea Imobilelor, precum și refuzul acesteia de a soluționa cererea vor impune administrarea unui probatoriu relativ complex, de cele mai multe ori inclusiv expertiza. Or, astfel cum s-a arătat anterior, potrivit art. 261 alin. (2) din Codul de procedură civilă, „dacă, din motive obiective, administrarea probelor nu se poate face decât în afara localității de reședință a instanței, aceasta se va putea efectua prin comisie rogatorie, de către o instanță de același grad sau chiar mai mică în grad, dacă în acea localitate nu există o instanță de același grad”. Astfel, în condițiile în care imobilul în cauză se află în alt județ, proba va putea fi administrată numai prin comisie rogatorie.

Totodată, trebuie avute în vedere și celelalte elemente relevante în speță, și anume complexitatea cauzelor în această materie, numărul mare al acestora și capacitatea efectivă a instanței judecătorești de a le soluționa, astfel cum acestea au fost detaliate anterior.

În ceea ce privește punctul final al termenului care trebuie examinat, observăm că *dies ad quem* este, în principiu, data la care ultima hotărâre judecătorească internă, devenită definitivă, a fost executată. Astfel, potrivit art. 27 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, punctele acordate prin decizia de compensare pot fi valorificate prin achiziționarea de imobile din Fondul național la licitația publică națională, iar potrivit art. 31 alin. (1) din același act normativ, în termen de 3 ani de la emiterea deciziei de compensare prin puncte, dar nu mai devreme de 1 ianuarie 2017, deținătorul poate opta pentru valorificarea punctelor și în numerar.

Prin impunerea respectării unui „termen rezonabil” pentru înlăptuirea actului de justiție, Convenția subliniază importanța faptului că justiția trebuie să fie administrată fără întârzieri de natură a-i compromite eficacitatea și credibilitatea, statul fiind responsabil pentru activitatea ansamblului serviciilor sale, nu numai pentru aceea a organelor judiciare². Curtea Europeană a decis, în repetate rânduri, că dispozițiile art. 6 paragraful 1 din Convenție obligă statele contractante să-și organizeze sistemul judiciar în așa fel încât acesta să răspundă tuturor exigențelor textului, inclusiv aceleia de a soluționa orice litigiu într-un termen rezonabil, dincolo de dificultățile generate de diverși factori care pot întârzia procedurile judiciare naționale (Hotărârea din 19 mai 1987 pronunțată în *Cauza Milasi împotriva Italiei*, paragraful 18,

¹ Referitor la obligativitatea parcurgerii procedurilor administrative în materia restituirii a se vedea și Decizia nr. 5 din 16 martie 2015 privind examinarea sesizărilor privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 26 alin. (3) din Legea nr. 10/2001, art. 1528 din Codul civil, în corelare cu dispozițiile art. 4, art. 33 alin. (1), art. 34 și art. 35 din Legea nr. 165/2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 272 din 23 aprilie 2015.

² C. Bîrsan, Convenția europeană a drepturilor omului. Comentariu pe articole, Vol. I. Drepturi și libertăți, Editura All Beck București 2005, p. 533.

Hotărârea din 24 octombrie 1989 pronunțată în Cauza *H. împotriva Franței*, paragraful 58).

De asemenea, instanța de contencios constituțional a constatat că, adoptând și aplicând legislația care prevede restituirea totală sau parțială a bunurilor confiscate de către un regim anterior, statul își asumă responsabilitatea realizării unui cadru eficient pentru realizarea mecanismului de restituire (Decizia nr. 88 din 27 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 281 din 16 aprilie 2014).

În ce privește acțiunea legiuitorului concretizată în textul de lege criticat, observăm că acesta avea cunoștință despre numărul mare de cauze nesoluționate, în chiar expunerea de motive specificându-se, printre motivele ce impun necesitatea adoptării noului cadru legislativ, numărul mare de cereri de restituire rămase nesoluționate, anume „aproximativ 200.000 de dosare aflate în diverse stadii de soluționare la nivelul autorităților administrației publice locale sau la nivelul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților”.

Or, statul prin intermediul legiuitorului are obligația de a adopta cu promptitudine măsurile de natură să remedieze o supraîncărcare a rolului unui tribunal, care are consecințe în sfera judecării cauzelor într-un termen rezonabil. Dacă mijloacele folosite se dovedesc insuficiente, statul în cauză este obligat să adopte altele mai eficiente, pentru a se conforma prevederilor care consacră dreptul părților la un proces echitabil, iar nu să fie cel ce generează o încălcare a acestui drept (în același sens Decizia nr. 1.106 din 22 septembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 672 din 4 octombrie 2010).

Având în vedere cele expuse, observăm că indiferent de comportamentul reclamantului și al autorităților competente soluționarea cauzelor în această materie nu va putea fi realizată într-un termen rezonabil, care să respecte exigențele prevederilor constituționale ale art. 21 alin. (3) teza a doua și ale art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În continuare, apreciem că instanța de contencios constituțional trebuia să analizeze în ce măsură normele procedurale edictate de către legiuitor sunt disproporționate cu obiectivul urmărit, transformând dreptul într-unul iluzoriu/ teoretic. Astfel, observăm că instanța de contencios constituțional a statuat că orice limitare a accesului liber la justiție, oricât de neînsemnată ar fi, trebuie să fie temeinic justificată, analizându-se în ce măsură dezavantajele create de ea nu cumva depășesc posibilele avantaje (Decizia nr. 266 din 7 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 464 din 25 iunie 2014, și Decizia nr. 462 din 17 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 775 din 24 octombrie 2014). În acest context, Curtea a stabilit că îi revine sarcina de a analiza, prin prisma testului de proporționalitate, dacă limitele impuse acestui drept prin intervenția legiuitorului reprezintă o limitare rezonabilă care să nu fie disproporționată cu obiectivul urmărit și care să nu transforme dreptul într-unul iluzoriu/teoretic. Astfel, conform principiului proporționalității, orice măsură luată trebuie să fie adecvată — capabilă în mod obiectiv să ducă la îndeplinirea scopului, necesară — indispensabilă pentru îndeplinirea scopului și proporțională — justul echilibru între interesele concrete pentru a fi corespunzătoare scopului urmărit.

Pentru început, în vederea realizării testului de proporționalitate, trebuie, mai întâi, să se stabilească scopul urmărit de legiuitor prin măsura criticată și dacă acesta este unul legitim, întrucât testul de proporționalitate se va putea raporta doar la un scop legitim.

În analiza legitimității scopului pentru care o măsură legislativă a fost adoptată, Curtea a avut în vedere fie expunerea de motive a actului respectiv (a se vedea Decizia nr. 462 din 17 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 775 din 24 octombrie 2014), fie elemente legislative ce conturează scopul avut în vedere de legiuitor (a se vedea Decizia nr. 279 din 23 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 431 din 17 iunie 2015).

Plecând de la aceste premise, observăm că, în expunerea de motive ce a însoțit proiectul Legii nr. 165/2013, se arată că „prin noul proiect de lege, în spiritul asigurării celerității procedurii, dar și al respectării principiului liberului acces la justiție, se prevăd remedii în fața instanțelor judecătorești”, și anume posibilitatea atacării deciziilor emise de entitățile prevăzute de lege. „Aceste prevederi exprese privind accesul liber la justiție a persoanelor îndreptățite, nemulțumite de pasivitatea entităților investite de lege cu privire la soluționarea cererilor în termenele prevăzute de noua lege, urmăresc evitarea blocajelor care pot interveni la nivel administrativ în ceea ce privește finalizarea procesului de restituire.”

Prin urmare, legiuitorul a urmărit reglementarea accesului liber la justiție a persoanelor îndreptățite, precum și evitarea blocajelor care pot interveni la nivel administrativ în ceea ce privește finalizarea procesului de restituire. Astfel configurat, apreciem că scopul urmărit de legiuitor este unul legitim.

În continuare, trebuie examinat dacă în ceea ce privește acțiunile îndreptate împotriva Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor prevederile legale criticate sunt adecvate scopului urmărit. Referitor la acest aspect observăm că, potrivit textului de lege criticat, toate deciziile de invalidare și de compensare prin puncte emise de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, precum și refuzul acesteia de a soluționa cererea, pentru toate legile reparatorii în materia proprietății și pentru toată țara, vor fi contestate numai la Tribunalul Municipiului București.

Or, astfel cum s-a arătat anterior, reglementarea unei competențe unice în cazul acțiunilor îndreptate împotriva Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor are ca efect faptul că soluționarea cauzelor în această materie nu va putea fi realizată într-un termen rezonabil, care să respecte exigențele prevederilor constituționale ale art. 21 alin. (3) teza a doua și ale art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Astfel, observăm că, deși se urmărește evitarea blocajelor, prin modul de reglementare se ajunge tocmai la crearea unui blocaj la nivelul instanței de judecată prin numărul mare de cauze ce vor ajunge pe rolul tribunalului. De aceea, apreciem că opțiunea legiuitorului pentru stabilirea unei competențe unice în cazul acțiunilor îndreptate împotriva Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor, prin prisma finalității sale, nu este adecvată, capabilă în mod obiectiv să ducă la îndeplinirea scopului urmărit.

În continuare reținem că potrivit art. 35 alin. (5) din Legea nr. 165/2013, „cererile sau acțiunile în justiție formulate în temeiul alin. (1) și (2) ale aceluiași articol sunt scutite de taxa judiciară de timbru”. Cu toate acestea, observăm că Legea nr. 165/2013 reglementează în domeniul restituirii, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, având în vedere întreg teritoriul țării. Este evident că persoanele interesate, nemulțumite de deciziile Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor, vor fi nevoite să se deplaseze în București sau să angajeze apărători, ceea ce va presupune costuri suplimentare.

Astfel, apreciem că prin textul de lege criticat se creează premisele creării unui dezechilibru între interesele aflate în joc, și anume cerințele de interes general referitoare la buna administrare a justiției și protecția drepturilor fundamentale ale individului.

În acest context, observăm că instanța de contencios constituțional a statuat, prin Decizia nr. 462 din 17 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 775 din 24 octombrie 2014, că impunerea unor costuri financiare suplimentare și semnificative în raport cu cheltuielile efectuate de cetățean pentru plata serviciului justiției este de natură a produce un dezechilibru în defavoarea justițiabilului.

Pentru aceste motive, apreciem că nu există un raport rezonabil de proporționalitate între cerințele de interes general

referitoare la buna administrare a justiției și protecția drepturilor fundamentale ale individului, dispozițiile legale criticate consacrand un dezechilibru între cele două interese concurente.

De altfel, observăm că regula generală în materia litigiilor împotriva persoanelor juridice de drept public este prevăzută de dispozițiile art. 111 din Codul de procedură civilă, care dispune că „*cererile îndreptate împotriva statului, autorităților și instituțiilor centrale sau locale, precum și a altor persoane juridice de drept public pot fi introduse la instanța de la domiciliul sau sediul reclamantului ori la instanța de la sediul pârâtului*”.

Așadar, având în vedere cele de mai sus, apreciem că se **impuneau admiterea excepției și constatarea că sintagma „în a cărei circumscripție se află sediul entității” cuprinsă în art. 35 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 este neconstituțională.**

judecători,

Augustin Zegrean

Mircea Ștefan Minea

Daniel Marius Morar

Puskás Valentin Zoltán

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

ORDIN

privind aprobarea Planului de management al sitului Natura 2000 ROSCI0362 — Râul Gilort

Având în vedere Referatul de aprobare nr. 106.026/AC/2015 al Direcției biodiversitate,

ținând cont de Decizia SEA nr. 4/2015, emisă de Agenția pentru Protecția Mediului Gorj, Avizul Ministerului Culturii nr. 6.052 din 15 octombrie 2015, Adresa Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale nr. 210.859 din 4 august 2015, Adresa Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice nr. 64.375 din 31 iulie 2015 și Adresa Direcției generale păduri nr. 156.944/I.M. din 10 decembrie 2015,

în temeiul prevederilor art. 21 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 13 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 38/2015 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor,

ministrul mediului, apelor și pădurilor emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă Planul de management al sitului Natura 2000 ROSCI0362 — Râul Gilort, prevăzut în anexă.

Art. 2. — Anexa*) face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul mediului, apelor și pădurilor,

Viorel Traian Lascu,

secretar de stat

București, 25 ianuarie 2016.

Nr. 140.

---

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 192 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul al Regiei Autonome „Monitorul Oficial”, București, șos. Panduri nr. 1.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ

DECIZIA Nr. 2**din 26 ianuarie 2016**

Dosar nr. 4.116/1/2015

Mirela Sorina Popescu — președintele Secției Penale a
Înaltei Curți de Casație și Justiție,
președintele completului

Mariana Ghena — judecător la Secția penală

Leontina Șerban — judecător la Secția penală

Rodica Aida Popa — judecător la Secția penală

Cristina Rotaru Radu — judecător la Secția penală

Rodica Cosma — judecător la Secția penală

Maricela Cobzariu — judecător la Secția penală

Silvia Cerbu — judecător la Secția penală

Francisca Maria Vasile — judecător la Secția penală

S-a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Craiova — Secția penală și pentru cauze cu minori, dispusă prin Încheierea de ședință din data de 23 octombrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 44.339/215/2014, pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea problemei de drept:

„Dacă, în cazul în care un inculpat minor săvârșește, în timpul minorității, un concurs de infracțiuni, fiind ulterior trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor din cadrul concursului de infracțiuni, prin rechizitorii distincte, iar pentru una dintre infracțiuni i s-a aplicat o măsură educativă neprivativă de libertate, pe care a executat-o integral înainte de a fi trimis în judecată și pentru săvârșirea celorlalte infracțiuni din cadrul concursului, în momentul în care i se aplică o măsură educativă pentru toate infracțiunile din cadrul concursului de infracțiuni, conform art. 129 alin. (1) din Codul penal, durata măsurii educative deja executate se scade din durata noii măsuri educative aplicate pentru întreg concursul de infracțiuni sau se va dispune executarea integrală a noii măsuri educative aplicate pentru întreg concursul de infracțiuni, atât în cazul aplicării unei măsuri educative neprivative de libertate, cât și în cazul aplicării unei măsuri educative privative de libertate.”

Completul competent să judece sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile ce formează obiectul Dosarului nr. 4.116/1/2015 a fost legal constituit conform dispozițiilor art. 476 alin. (6) din Codul de procedură penală și ale art. 27⁴ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința a fost prezidată de președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, doamna judecător Mirela Sorina Popescu.

La ședința de judecată a participat doamna Corina Vîlcea, magistrat-asistent în cadrul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de doamna procuror Irina Kuglay, procuror în cadrul Secției judiciare a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei, învederând obiectul Dosarului nr. 4.116/1/2015 aflat pe rolul Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, precum și faptul că, urmare a solicitărilor formulate în temeiul

art. 476 alin. (10) raportat la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, la dosarul cauzei au fost depuse punctele de vedere asupra problemelor de drept deduse dezlegării formulate de judecătorii din cadrul instanțelor judecătorești de la nivelul Curții de Apel București, Curții de Apel Constanța, Curții de Apel Craiova, Curții de Apel Galați, Curții de Apel Cluj, Curții de Apel Brașov, Curții de Apel Suceava, în cadrul cărora s-a exprimat opinia majoritară, în sensul că durata măsurii educative deja executate nu se scade din durata măsurii educative aplicate pentru întreg concursul de infracțiuni, dispunându-se executarea integrală a noii măsuri educative aplicate pentru întreg concursul de infracțiuni, atât în cazul aplicării unei măsuri educative neprivative de libertate, cât și în cazul aplicării unei măsuri privative de libertate, întrucât Codul de procedură penală nu prevede o dispoziție în sensul deducerii duratei măsurii educative deja executate.

În opinia minoritară, s-a apreciat că durata măsurii educative deja executate de minor, indiferent dacă a fost privativă sau neprivativă de libertate, trebuie scăzută din durata noii măsuri educative aplicate în cazul concursului de infracțiuni.

De asemenea, magistratul-asistent a învederat că la data de 18 noiembrie 2015 a fost transmisă la dosar opinia Direcției legislație, studii, documentare și informatică juridică din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, la data de 7 ianuarie 2016 a fost depus raportul întocmit de judecătorul-raportor, fiind comunicat inculpatului N.D.F., potrivit dispozițiilor art. 476 alin. (9) din Codul de procedură penală, acesta nedepunând concluzii scrise, iar la data de 16 ianuarie 2016, ulterior depunerii raportului de către judecătorul-raportor, s-au formulat concluzii scrise de către Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția judiciară.

Având cuvântul, reprezentantul parchetului a susținut că problema de drept suspusă dezlegării o constituie, în esență, stabilirea tratamentului sancționator pentru minorul care a executat deja o măsură educativă și care este judecat apoi pentru alte infracțiuni concurente cu infracțiunea care a atras inițial aplicarea măsurii deja executate. Problema survine în condițiile în care, pe de o parte, dispozițiile art. 129 din Codul penal care reglementează regimul sancționator al concursului de infracțiuni în privința minorului stabilesc regula conform căreia pentru toate infracțiunile concurente se aplică o singură măsură educativă, iar pe de altă parte, nu există dispoziții speciale pentru situația concursului judecat ulterior executării sancțiunii pentru una dintre componentele lui.

Referitor la această problemă de drept a susținut că opinia instanțelor, opinia doctrinei și opinia procurorului general sunt concordante și cu opinia exprimată de judecătorul-raportor, respectiv aceea că măsura deja executată nu se deduce din noua măsură aplicată pentru tot concursul de infracțiuni.

Argumentele în susținerea acestui punct de vedere sunt de două categorii. Pe de o parte, textul de lege care prevede situația cea mai apropiată de cea care a generat problema de drept în cauză este art. 123 din Codul penal, care nu prevede operațiunea juridică a scăderii măsurii educative executate. Pe de altă parte, operațiunea juridică a scăderii din durata noii măsuri educative aplicate pentru întreg concursul de infracțiuni

a măsurii educative deja executate, juridic, nu este posibilă, pentru că măsurile educative pot avea specii și conținut diferite. De aceea, a apreciat că soluția dezlegării întrebării prealabile din cauză trebuie să fie aceea că durata măsurii executate anterior nu se deduce din durata măsurii stabilite pentru întreg concursul de infracțiuni în care intră și fapta pentru care deja sancțiunea a fost aplicată.

Totodată, a arătat că hotărârea instanței supreme nu se poate limita la faptul că măsura educativă deja executată nu se scade din durata noii măsuri educative aplicate pentru întreg concursul de infracțiuni, fapt care juridic este corect, și că atât în dispozitiv, cât și în considerente trebuie menționat și cum anume trebuie tratată măsura care anterior a fost executată, pentru că întrebarea prealabilă este izvorâtă tocmai din această necesitate de a valorifica împrejurarea că o sancțiune a fost în întregime executată, executare care nu poate rămâne fără consecință în tratamentul sancționator stabilit ulterior pentru toată pluralitatea de infracțiuni. A apreciat că dispozitivul hotărârii trebuie să se refere și la faptul că durata măsurii executate va fi avută în vedere la alegerea și stabilirea duratei măsurii aplicate pentru întreaga pluralitate de infracțiuni, pentru că numai în acest fel se dă eficiență substanței întrebării prealabile formulate. În concret, hotărârea prealabilă trebuie să stabilească faptul că durata anterior executată se are în vedere la stabilirea noii măsuri educative ce se va aplica pentru întreaga pluralitate.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a declarat dezbaterile închise, reținându-se dosarul în pronunțare.

ÎN ALTA CURTE,

asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării:

Prin Încheierea de ședință din data de 23 octombrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 44.339/215/2014, Curtea de Apel Craiova — Secția penală și pentru cauze cu minori, în temeiul art. 475 și următoarele din Codul de procedură penală, a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile referitoare la chestiunea de drept: „Dacă, în cazul în care un inculpat minor săvârșește, în timpul minorității, un concurs de infracțiuni, fiind ulterior trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor din cadrul concursului de infracțiuni, prin rechizitorii distincte, iar pentru una dintre infracțiuni i s-a aplicat o măsură educativă neprivativă de libertate, pe care a executat-o integral înainte de a fi trimis în judecată și pentru săvârșirea celorlalte infracțiuni din cadrul concursului, în momentul în care i se aplică o măsură educativă pentru toate infracțiunile din cadrul concursului de infracțiuni, conform art. 129 alin. (1) din Codul penal, durata măsurii educative deja executate se scade din durata noii măsuri educative aplicate pentru întreg concursul de infracțiuni sau se va dispune executarea integrală a noii măsuri educative aplicate pentru întreg concursul de infracțiuni, atât în cazul aplicării unei măsuri educative neprivative de libertate, cât și în cazul aplicării unei măsuri educative privative de libertate”.

II. Expunerea succintă a cauzei ce formează obiectul Dosarului nr. 44.339/215/2014 al Curții de Apel Craiova — Secția penală și pentru cauze cu minori:

Prin Sentința penală nr. 1.185 din 31 martie 2015 a Judecătorei Craiova — Secția penală, pronunțată în Dosarul nr. 44.339/215/2014, s-a constatat că prin Sentința penală nr. 2.626 din 24 aprilie 2014 a Judecătorei Craiova, definitivă prin neapelare, s-a dispus, în baza art. 120 din Codul penal, aplicarea măsurii educative a asistării zilnice pe o perioadă de 4 luni față de inculpatul N.D.F. pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 48 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 228 alin. (1), art. 229 alin. (1) lit. b) și d) și alin. (2) lit. b) din Codul

penal cu aplicarea art. 77 lit. a) și art. 113 din Codul penal și art. 5 din Codul penal.

În temeiul art. 129 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 114 alin. (2) lit. b) din Codul penal și art. 124 din Codul penal, a instituit față de inculpatul N.D.F. măsura educativă a internării într-un centru educativ pe o perioadă de un an pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (1) din Codul penal cu aplicarea art. 5 din Codul penal și art. 113 și următoarele din Codul penal, pentru care a fost trimis în judecată în prezenta cauză, precum și pentru săvârșirea infracțiunii pentru care s-a dispus față de inculpat măsura educativă a asistării zilnice prin Sentința penală nr. 2.626 din 24 aprilie 2014 a Judecătorei Craiova, definitivă prin neapelare.

A menținut celelalte dispoziții ale sentinței penale amintite anterior.

Pentru a pronunța această sentință, prima instanță a reținut, în esență, că la data de 16 noiembrie 2013, în jurul orei 17,00, inculpatul N.D.F. a condus autoturismul mamei sale, N.D.E., fără acordul acesteia, pe drumurile publice.

În urma verificărilor efectuate, polițiștii au constatat că inculpatul N.D.F. are vârsta de 17 ani și nu posedă permis de conducere.

În ce privește legea penală mai favorabilă, prima instanță a reținut că aceasta este noul Cod penal, care stabilește că față de minorul care la data săvârșirii infracțiunii avea vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani se ia o măsură educativă, dispoziție mai favorabilă inculpatului, raportat la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, care prevedea doar pedeapsa închisorii pentru infracțiunea de conducere pe drumurile publice a unui vehicul fără permis de conducere.

A mai reținut instanța de fond că prin Sentința penală nr. 2.626 din 24 aprilie 2014 a Judecătorei Craiova, definitivă prin neapelare, s-a dispus, în baza art. 120 din Codul penal, aplicarea măsurii educative a asistării zilnice pe o perioadă de 4 luni față de inculpatul N.D.F. pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 48 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 228 alin. (1), art. 229 alin. (1) lit. b) și d) și alin. (2) lit. b) din Codul penal cu aplicarea art. 77 lit. a) și art. 113 Codul penal și art. 5 din Codul penal.

La alegerea măsurii educative pe care a aplicat-o inculpatului N.D.F. în conformitate cu dispozițiile art. 129 alin. (1) din Codul penal — fapta din prezenta cauză fiind concurentă cu infracțiunea de furt calificat ce a făcut obiectul dosarului în care s-a pronunțat Sentința penală nr. 2.626 din 24 aprilie 2014 a Judecătorei Craiova, — prima instanță a avut în vedere dispozițiile art. 115 alin. (2) raportat la art. 74 din Codul penal, respectiv împrejurările și modul de comitere a infracțiunilor, perseverența infracțională manifestată de inculpat, concluziile referatului de evaluare, atitudinea inculpatului, de dezinteres, față de acuzațiile aduse, riscul mare de repetare a conduitei infracționale, conduita inculpatului după săvârșirea infracțiunii, prezentarea acestuia în fața instanței de judecată, atitudinea sinceră manifestată.

Față de cele menționate, apreciind că o măsură educativă neprivativă de libertate nu este suficientă pentru reeducarea inculpatului, în temeiul art. 129 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 114 alin. (2) lit. b) din Codul penal și art. 124 din Codul penal, prima instanță a aplicat acestuia măsura educativă a internării într-un centru educativ pe o perioadă de un an pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (1) din Codul penal cu aplicarea art. 5 din Codul penal și art. 113 și următoarele din Codul penal, pentru care a fost trimis în judecată în prezenta cauză, precum și pentru săvârșirea infracțiunii pentru care s-a dispus față de inculpat măsura educativă a asistării zilnice prin Sentința penală nr. 2.626 din 24 aprilie 2014 a Judecătorei Craiova, definitivă prin neapelare.

Din examinarea actelor aflate la dosarul cauzei, respectiv mențiunile Biroului executări penale din cadrul Judecătoriei Craiova, Curtea de Apel a constatat că măsura educativă a asistării zilnice dispusă prin Sentința penală nr. 2.626 din 24 aprilie 2014 a Judecătoriei Craiova, pronunțată în Dosarul nr. 34.503/215/2013, definitivă prin neapelare, a fost pusă în executare la data de 20 iunie 2014, fiind executată în perioada 20 iunie 2014—19 octombrie 2014, astfel că la data sesizării Judecătoriei Craiova prin rechizitoriul din prezenta cauză, 17 decembrie 2014, măsura educativă anterior dispusă era executată integral.

Împotriva acestei sentințe a declarat apel inculpatul N.D.F.

Apelul a fost înregistrat pe rolul Curții de Apel Craiova sub nr. 44.339/215/2014.

La termenul din data de 23 octombrie 2015 a fost sesizată Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile prin care să se dea dezlegare chestiunii de drept: *„Dacă, în cazul în care un inculpat minor săvârșește, în timpul minorității, un concurs de infracțiuni, fiind ulterior trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor din cadrul concursului de infracțiuni, prin rechizitorii distincte, iar pentru una dintre infracțiuni i s-a aplicat o măsură educativă neprivativă de libertate, pe care a executat-o integral înainte de a fi trimis în judecată și pentru săvârșirea celorlalte infracțiuni din cadrul concursului, în momentul în care i se aplică o măsură educativă pentru toate infracțiunile din cadrul concursului de infracțiuni, conform art. 129 alin. (1) din Codul penal, durata măsurii educative deja executate se scade din durata noii măsuri educative aplicate pentru întreg concursul de infracțiuni sau se va dispune executarea integrală a noii măsuri educative aplicate pentru întreg concursul de infracțiuni, atât în cazul aplicării unei măsuri educative neprivative de libertate, cât și în cazul aplicării unei măsuri educative privative de libertate.”*

III. Punctul de vedere al instanței care a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la chestiune de drept a cărei dezlegare se solicită

Ambii membrii ai completului de judecată investit cu soluționarea apelului au considerat că nu sunt aplicabile dispozițiile art. 123 alin. (3) din Codul penal, întrucât prima instanță a fost sesizată după executarea măsurii educative neprivative de libertate dispuse prin Sentința penală nr. 2.626 din 24 aprilie 2014 a Judecătoriei Craiova și că sunt aplicabile dispozițiile art. 129 alin. (1) din Codul penal, întrucât inculpatul minor nu s-a aflat pe parcursul judecății în executarea unei măsuri educative neprivative de libertate.

Unul dintre membrii completului de judecată a considerat că în această situație, după aplicarea unei singure măsuri educative pentru ambele infracțiuni săvârșite în concurs în timpul minorității, durata măsurii educative neprivative de libertate deja executate la data sesizării din nou a instanței se va scădea din durata măsurii educative neprivative sau privative de libertate aplicate conform dispozițiilor art. 129 alin. (1) din Codul penal.

În cazul în care durata măsurii educative deja executate nu s-ar scădea din durata măsurii educative aplicate pentru toate faptele, s-ar ajunge la situația în care minorul ar executa mai multe măsuri educative, deși, potrivit art. 129 alin. (1) din Codul penal, ar fi stabilită în final o singură măsură educativă pentru toate faptele.

Opinia celui alt membru al completului a fost în sensul că măsura educativă deja executată nu se va scădea din durata măsurii educative aplicate conform art. 129 alin. (1) din Codul penal pentru toate faptele ce fac parte din concursul de infracțiuni, întrucât legiuitorul nu a prevăzut dispoziții privind deducerea măsurilor educative neprivative de libertate.

IV. Punctele de vedere ale procurorului și părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

Apărătorul inculpatului N.D.F. a arătat că, din punctul său de vedere, perioada deja executată a măsurii educative neprivative de libertate dispuse pentru una din faptele petrecute în timpul minorității trebuie scăzută din noua măsură educativă ce se aplică, atât în cazul în care se aplică o măsură neprivativă, cât și în cazul în care se aplică o măsură privativă de libertate.

Reprezentantul Ministerului Public a opinat că perioada deja executată a măsurii educative neprivative de libertate dispuse pentru una din faptele petrecute în timpul minorității nu trebuie scăzută din noua măsură educativă ce se aplică, atât în cazul în care se aplică o măsură neprivativă, cât și în cazul în care se aplică o măsură privativă de libertate, pentru că nu există dispoziție legală în acest sens.

De asemenea, procurorul a mai arătat că dispoziții legale există doar în ceea ce privește măsurile educative privative de libertate, referindu-se la art. 127 din Codul penal, care precizează că se aplică în mod corespunzător art. 71 și art. 73 din Codul penal.

V. Punctele de vedere exprimate de către curțile de apel și instanțele de judecată arondate

Examinând punctele de vedere exprimate de curțile de apel și instanțele arondate, precum și jurisprudența atașată acestora, ce au fost transmise instanței supreme, referitoare la chestiunea de drept supusă dezlegării, a rezultat o practică neunitară.

În opinia majoritară s-a apreciat că durata măsurii educative deja executate nu se scade din durata măsurii educative aplicate pentru întreg concursul de infracțiuni, dispunându-se executarea integrală a noii măsuri educative aplicate pentru întreg concursul de infracțiuni, atât în cazul aplicării unei măsuri educative neprivative de libertate, cât și în cazul aplicării unei măsuri privative de libertate, întrucât Codul de procedură penală nu prevede o dispoziție în sensul deducerii duratei măsurii educative deja executate.

În opinia minoritară s-a apreciat că durata măsurii educative deja executate, indiferent dacă a fost privativă sau neprivativă de libertate, trebuie scăzută din durata noii măsuri educative aplicate în cazul concursului de infracțiuni.

Instanțele la care au fost identificate hotărâri judecătorești în această materie, în sensul opiniilor conturate, sunt: Curtea de Apel București (Judecătoria Turnu Măgurele, Sentința penală nr. 123 din 19 august 2015, Dosar nr. 1.303/329/2015); Curtea de Apel Constanța; Curtea de Apel Craiova (Judecătoria Craiova, Sentința penală nr. 2.626 din 24 aprilie 2014, Dosar nr. 34.503/215/2013); Curtea de Apel Galați; Curtea de Apel Cluj (Tribunalul Cluj, Tribunalul Maramureș, Sentința nr. 827 din 25.06.2015 a Judecătoriei Baia Mare, Dosar nr. 1.986/182/2015; Sentința nr. 229 din 23.09.2015 a Judecătoriei Zalău, Dosar nr. 6.807/337/2014*; Sentința nr. 86 din 17.03.2015 a Judecătoriei Năsăud, Dosar nr. 3.218/265/2013; Sentința nr. 124 din 18.06.2014 a Judecătoriei Năsăud, Dosar nr. 139/265/2014; Sentința nr. 278 din 20.07.2015 a Judecătoriei Năsăud, Dosar nr. 167/265/2014, Decizia penală nr. 858/A din 11.06.2014 a Curții de Apel Cluj, Dosar nr. 3.218/265/2013; Decizia penală nr. 687/A din 01.09.2014 a Curții de Apel Cluj, Dosar nr. 139/265/2014; Judecătoria Turda); Curtea de Apel Brașov (Judecătoria Brașov, Sentința penală nr. 2.294/2014, definitivă prin Decizia penală nr. 470/Ap din 19.06.2015, Decizia penală nr. 345 din 4.05.2015, Dosar nr. 749/338/2014, Sentința penală nr. 1.977 din 9 noiembrie 2015); Curtea de Apel Suceava (Judecătoria Suceava, Sentința penală nr. 470 din 10.12.2014, Dosar nr. 10.958/314/2013).

Instanțele la care nu au fost identificate hotărâri judecătorești în această materie: Curtea de Apel București (Tribunalul București, Tribunalul Ilfov, Judecătoria Sector 1, Judecătoria Sector 2, Judecătoria Sector 3, Judecătoria Sector 4,

Judecătoria Sector 6); Curtea de Apel Bacău (Tribunalul Neamț, Judecătoria Piatra-Neamț, Judecătoria Bacău); Curtea de Apel Iași; Curtea de Apel Suceava; Curtea de Apel Brașov (Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov, Judecătoria Făgăraș, Tribunalul Covasna, Judecătoria Sfântu Gheorghe, Judecătoria Târgu Secuiesc, Judecătoria Întorsura Buzăului, Judecătoria Rupea, Judecătoria Zărnești); Curtea de Apel Timișoara (Tribunalul Caraș-Severin, Tribunalul Arad, Judecătoria Arad); Curtea de Apel Târgu Mureș (Tribunalul Mureș, Judecătoria Odorheiu Secuiesc, Judecătoria Gheorgheni, Judecătoria Miercurea-Ciuc, Judecătoria Toplița); Curtea de Apel Iași (Judecătoria Iași); Curtea de Apel Oradea; Curtea de Apel Pitești; Curtea de Apel Ploiești; Curtea de Apel Bacău.

VI. **Opinia specialiștilor consultați**

În conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) raportat la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, a fost solicitată opinia unor specialiști cu privire la chestiunea de drept ce formează obiectul sesizării, până la data depunerii raportului de către judecătorul-raportor, 7 ianuarie 2016, fiind transmis un punct de vedere de către Facultatea de Drept a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, care este în sensul următor:

În cazul în care un inculpat minor săvârșește, în timpul minorității, un concurs de infracțiuni și este trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor concurente prin rechizitorii distincte, iar pentru una dintre infracțiuni i s-a aplicat o măsură educativă neprivativă de libertate, pe care a executat-o integral înainte de a fi trimis în judecată și pentru săvârșirea celorlalte infracțiuni din cadrul concursului, în momentul în care i se aplică o măsură educativă pentru toate infracțiunile din cadrul concursului de infracțiuni, conform art. 129 alin. (1) din Codul penal, durata măsurii educative deja executate:

a) se scade din durata măsurii educative aplicate pentru întreg concursul de infracțiuni atunci când măsura educativă rezultantă este de aceeași specie;

b) va fi avută în vedere doar la stabilirea speciei și/sau duratei măsurii educative rezultante atunci când aceasta din urmă este diferită ca specie de cea deja executată.

Argumentele invocate în sprijinul opiniei exprimate sunt următoarele:

Principiul general acceptat în materia sancționării concursului de infracțiuni este acela potrivit căruia în situația în care infracțiunile concurente nu sunt judecate împreună, inculpatului nu i se poate crea o situație mai grea decât în ipoteza în care infracțiunile ar fi fost judecate în cadrul aceluiași proces.

Judecarea separată, indiferent de motivele care au condus la ea, nu poate fi imputată inculpatului și nu îi poate agrava situația. De aceea, soluția la care se ajunge în caz de judecare separată trebuie să fie similară celei pronunțate în situația firească, în care toate infracțiunile ar fi fost judecate împreună.

Spre deosebire de pedepse, măsurile educative au o natură mult mai variată, astfel încât o deducere matematică a măsurii deja executate nici nu ar fi posibilă în multe situații.

Astfel, nu ar fi posibilă deducerea matematică a 3 luni de supraveghere din consemnarea la sfârșit de săptămână dispusă pentru 9 week-enduri. Chiar și atunci când măsurile au o durată continuă, nu este posibilă deducerea matematică dacă sunt de natură diferită. Spre exemplu, din 5 luni de asistare zilnică nu va fi posibil să se scadă perioada de 3 luni pentru care s-a dispus și executat supravegherea pentru o infracțiune din structura concursului. Aceasta deoarece natura celor două măsuri diferă fundamental. A *fortiori* nu se poate scădea matematic durata unei măsuri neprivative dintr-o măsură privativă de libertate.

Singura situație în care poate opera o scădere matematică este cea în care măsura executată și măsura dispusă de instanță pentru întregul concurs au aceeași natură. Așa de pildă, dacă pentru prima infracțiune instanța a luat măsura educativă

a supravegherii pe o durată de 2 luni, iar apoi pentru întregul concurs ia tot măsura supravegherii, pe o durată de 5 luni, urmează a se executa doar diferența de 3 luni.

În cazul măsurilor de altă natură, „valorificarea” măsurii deja executate se face cu ocazia individualizării măsurii aplicabile pentru întregul concurs. Astfel, la alegerea acestei din urmă măsuri și la stabilirea duratei ei se va ține seama de faptul că pentru una dintre infracțiunile concurente s-a luat și s-a executat deja o altă măsură educativă.

Așa fiind, în procesul de individualizare a măsurii rezultante, instanța ar urma să stabilească mental măsura educativă pe care ar lua-o pentru întregul concurs dacă nu s-ar fi executat nimic anterior pentru o faptă concurentă, iar apoi să analizeze în ce măsură sancțiunea deja executată ar influența măsura rezultantă. Această influență se poate manifesta în două moduri:

— printr-o luare a măsurii rezultante pe o durată mai mică. Așa de pildă, dacă în mod normal pentru concursul respectiv instanța ar fi luat măsura asistării zilnice pe o durată de 5 luni, constatând că pentru una dintre infracțiunile concurente s-a luat și s-a executat consemnarea la sfârșit de săptămână pentru 6 săptămâni, poate lua pentru concurs asistarea zilnică pe o durată de 4 luni;

— prin aplicarea pentru concurs a unei măsuri educative mai blânde. Astfel, dacă în mod normal pentru concursul respectiv instanța ar fi luat măsura asistării zilnice pe o durată de 3 luni, constatând că pentru una dintre infracțiunile concurente s-a luat și s-a executat supravegherea pe o durată de 2 luni, poate lua pentru concurs consemnarea la sfârșit de săptămână. Tot astfel, se poate ajunge ca în locul măsurii internării în centrul educativ să se ia asistarea zilnică, în considerarea măsurii executate anterior.

În mod evident, nu există un algoritm matematic pentru derularea acestor operațiuni, dar ele vor trebui menționate în considerentele hotărârii.

Soluția propusă este consecventă cu reglementarea din art. 123 alin. (3) din Codul penal, care are în vedere o ipoteză asemănătoare, anume aceea în care măsura educativă rezultantă aplicabilă concursului se ia în timpul executării unei măsuri educative deja dispuse pentru una dintre infracțiunile concurente. În acest caz, instanța poate să prelungească durata măsurii inițiale (caz în care, în mod evident, durata deja executată se compută din durata prelungită a măsurii), fie să ia o altă măsură, mai severă (caz în care nu se pune problema computării).

VII. Punctul de vedere exprimat de Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție asupra chestiunii de drept supuse dezlegării a fost în sensul că, în ipoteza infracțiunilor concurente săvârșite în timpul minorității, judecate separat, durata măsurii educative neprivative de libertate, dispusă pentru o infracțiune concurentă și executată, nu se scade din durata măsurii educative neprivative sau privative de libertate, stabilită conform art. 129 alin. (1) din Codul penal.

În argumentarea acestui punct de vedere s-a susținut că niciuna dintre dispozițiile Codului penal nu reglementează și nu permite instanței efectuarea operațiunii de scădere a duratei măsurii educative neprivative de libertate executate.

S-a mai susținut că omisiunea legiuitorului de a insera o dispoziție legală care să permită scăderea duratei măsurii educative executate, dispuse pentru o infracțiune concurentă, indiferent dacă măsura educativă este neprivativă sau privativă de libertate, se explică prin soluția prevăzută în prevederile art. 129 alin. (1) din Codul penal.

Această soluție legislativă, care nu permite stabilirea unor măsuri educative distincte pentru infracțiunile concurente, nu permite nici efectuarea unei operațiuni de scădere a măsurii educative executate, dispuse separat pentru o infracțiune concurentă.

S-a mai susținut că, în absența unui temei legal, natura diferită a măsurilor educative privative de libertate se opune efectuării operațiunii de scădere a duratei măsurii educative neprivative de libertate executate dintr-o măsură educativă privativă de libertate.

De asemenea, s-a susținut că, în absența unui temei legal, caracteristicile diferite ale măsurilor educative neprivative de libertate se opun efectuării operațiunii de scădere a duratei măsurii educative neprivative de libertate executate dintr-o altă măsură educativă neprivativă de libertate.

S-a făcut trimitere la dispozițiile art. 125 alin. (3) din Codul penal, susținându-se că, în cazul în care legiuitorul a avut intenția de a reglementa scăderea duratei executate a unei măsuri educative, aceasta s-a concretizat într-o dispoziție expresă. Astfel, așa cum rezultă din dispozițiile art. 125 alin. (3) din Codul penal, scăderea duratei executate a măsurii educative este posibilă numai în cazul prelungirii măsurii educative într-un centru de detenție.

De asemenea, s-a făcut referire la dispozițiile art. 123 alin. (3) din Codul penal, susținându-se că, în condițiile în care legiuitorul nu admite posibilitatea de a scădea partea din durata măsurii educative neprivative de libertate care a fost executată, este greu de admis că legiuitorul admite posibilitatea de a scădea în întregime durata măsurii educative neprivative de libertate executate.

În concluzie, s-a susținut că, dimpotrivă, faptul că durata măsurii educative neprivative de libertate executate nu poate fi scăzută în parte din durata altei măsuri educative neprivative de libertate sau din durata unei măsuri educative privative de libertate conduce la concluzia că durata măsurii educative neprivative de libertate executate nu poate fi scăzută nici în întregul său.

VIII. **Punctul de vedere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție**

Procurorul general a solicitat pronunțarea unei decizii prin care chestiunea de drept supusă dezlegării să primească următoarea rezolvare: „în cazul în care un inculpat minor săvârșește în timpul minorității un concurs de infracțiuni, fiind trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor din cadrul concursului, prin rechizitorii distincte, iar pentru una dintre infracțiuni i s-a aplicat o măsură educativă neprivativă de libertate, pe care a executat-o integral înainte de a fi trimis în judecată și pentru săvârșirea celorlalte infracțiuni din cadrul concursului, în momentul în care i se aplică o măsură educativă pentru toate infracțiunile din cadrul concursului de infracțiuni, conform art. 129 alin. (1) din Codul penal, durata măsurii educative deja executate nu se scade din durata noii măsuri aplicate pentru întreg concursul de infracțiuni, indiferent de tipul noii măsuri educative aplicate.”

S-a susținut că, în lipsa unei dispoziții legale exprese care să prevadă posibilitatea scăderii duratei sancțiunii deja executate, o atare operațiune nu poate fi realizată indiferent dacă noua măsură educativă este neprivativă ori privativă de libertate.

S-a mai susținut că, în cazul în care noua măsură educativă unică diferă de cea anterior aplicată (este privativă de libertate, iar cea anterioară era neprivativă de libertate ori este neprivativă de libertate, dar alta decât cea anterior aplicată), o atare scădere nu este realizabilă în materialitatea ei, date fiind natura și conținutul diferit al măsurilor.

Legiuitorul a prevăzut expres un singur caz în care va avea loc o astfel de scădere, respectiv dacă în perioada internării într-un centru de detenție minorul săvârșește o nouă infracțiune sau este judecat pentru o infracțiune concurentă săvârșită anterior, iar instanța prelungește măsura internării [art. 125 alin. (3) din Codul penal].

Reglementarea expresă a acestei unice ipoteze în care va opera scăderea duratei deja executate relevă intenția legiuitorului de a restrânge sfera de aplicare a acestui procedeu juridic la situația particulară expusă în cuprinsul normei. O atare scădere ar putea fi justificată de identitatea măsurilor educative privative de libertate avute în vedere și de gravitatea acestora. În cazul măsurilor neprivative de libertate aceste rațiuni nu se regăsesc; prin urmare, nu există nicio justificare pentru scăderea sancțiunii executate anterior.

În concluzie, procurorul a opinat că în ipoteza analizată executarea integrală a măsurii educative neprivative de libertate aplicate anterior pentru o infracțiune concurentă cu cea din cauza pendinte ar putea fi avută în vedere în procesul de individualizare a sancțiunii unice aplicabile întregului concurs de infracțiuni, raportat la art. 74 din Codul penal, pentru a nu se ajunge la o sancționare excesivă a minorului ale cărui fapte nu au fost judecate în cadrul aceluiași proces.

IX. **Punctul de vedere al părții cu privire la dezlegarea chestiunii de drept**

Condamnatul N.D.F. nu a formulat un punct de vedere scris privind chestiunea de drept supusă analizei, drept conferit de dispozițiile art. 476 alin. (9) din Codul de procedură penală.

X. **Jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului**

Nu au fost identificate decizii relevante în problema de drept analizată.

XI. **Jurisprudența relevantă a Curții Constituționale**

Nu a fost pronunțată nicio decizie cu privire la neconstituționalitatea dispozițiilor legale ce fac obiectul dezlegării problemei de drept.

XII. **Legislația relevantă**

Art. 2 din Codul penal: Legalitatea sancțiunilor de drept penal

„(1) Legea penală prevede pedepsele aplicabile și măsurile educative ce se pot lua față de persoanele care au săvârșit infracțiuni, precum și măsurile de siguranță ce se pot lua față de persoanele care au comis fapte prevăzute de legea penală.

(2) Nu se poate aplica o pedeapsă ori nu se poate lua o măsură educativă sau o măsură de siguranță dacă aceasta nu era prevăzută de legea penală la data când fapta a fost săvârșită.

(3) Nicio pedeapsă nu poate fi stabilită și aplicată în afara limitelor generale ale acesteia.”

Art. 129 alin. (1) din Codul penal: Pluralitatea de infracțiuni

„(1) În caz de concurs de infracțiuni săvârșite în timpul minorității se stabilește și se ia o singură măsură educativă pentru toate faptele, în condițiile art. 114, ținând seama de criteriile prevăzute în art. 74.”

Art. 127 din Codul penal: Calculul duratei măsurilor educative

„În cazul măsurilor educative privative de libertate, dispozițiile art. 71—73 se aplică în mod corespunzător.”

Art. 71 din Codul penal: Durata executării

„(1) Durata executării pedepsei privative de libertate se socotește din ziua în care condamnatul a început executarea hotărârii definitive de condamnare.

(2) Ziua în care începe executarea pedepsei și ziua în care încetează se socotesc în durata executării.

(3) Perioada în care condamnatul, în cursul executării pedepsei, se află bolnav în spital intră în durata executării, în afară de cazul în care și-a provocat în mod voit boala, iar această împrejurare se constată în cursul executării pedepsei.

(4) Permisunile de ieșire din penitenciar, acordate condamnatului conform legii de executare a pedepselor, intră în durata executării pedepsei.”

Art. 73 din Codul penal: Computarea pedepselor și măsurilor preventive executate în afara țării

„(1) În cazul infracțiunilor săvârșite în condițiile art. 8, art. 9, art. 10 sau art. 11, partea din pedeapsă, precum și durata măsurilor preventive privative de libertate executate în afara

teritoriului țării se scad din durata pedepsei aplicate pentru aceeași infracțiune în România.”

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător și în cazul în care pedeapsa executată în afara țării este amenda.”

Art. 74 din Codul penal: Criteriile generale de individualizare a pedepsei

„(1) Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii:

a) împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite;

b) starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită;

c) natura și gravitatea rezultatului produs ori a altor consecințe ale infracțiunii;

d) motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit;

e) natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedente penale ale infractorului;

f) conduita după săvârșirea infracțiunii și în cursul procesului penal;

g) nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială.

(2) Când pentru infracțiunea săvârșită legea prevede pedepse alternative, se ține seama de criteriile prevăzute în alin. (1) și pentru alegerea uneia dintre acestea.”

Art. 114 din Codul penal: Consecințele răspunderii penale

„(1) Față de minorul care, la data săvârșirii infracțiunii, avea vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani se ia o măsură educativă neprivativă de libertate.

(2) Față de minorul prevăzut în alin. (1) se poate lua o măsură educativă privativă de libertate în următoarele cazuri:

a) dacă a mai săvârșit o infracțiune, pentru care i s-a aplicat o măsură educativă ce a fost executată ori a cărei executare a început înainte de comiterea infracțiunii pentru care este judecat;

b) atunci când pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este închisoarea de 7 ani sau mai mare ori detențiunea pe viață.”

Art. 115 din Codul penal: Măsurile educative

„(1) Măsurile educative sunt neprivative de libertate sau privative de libertate

1. Măsurile educative neprivative de libertate sunt:

a) stagiul de formare civică;

b) supravegherea;

c) consemnarea la sfârșit de săptămână;

d) asistarea zilnică.

2. Măsurile educative privative de libertate sunt:

a) internarea într-un centru educativ;

b) internarea într-un centru de detenție.

(2) Alegerea măsurii educative care urmează să fie luată față de minor se face, în condițiile art. 114, potrivit criteriilor prevăzute în art. 74.”

Art. 19 alin. 2 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal:

„(1) Măsura educativă a internării într-un centru de reeducare dispusă în baza Codului penal din 1969 se înlocuiește cu măsura educativă a internării într-un centru educativ pe o durată egală cu timpul rămas din momentul rămânerii definitivă a hotărârii prin care s-a luat măsura internării în centrul de reeducare și până la majoratul celui în cauză, dar nu mai mult de 3 ani.

(2) Perioada executată din măsura educativă a internării în centrul de reeducare, precum și durata reținerii și arestării preventive se consideră ca parte executată din durata măsurii educative a internării în centrul educativ.

(3) În cazul în care, potrivit Codului penal din 1969, s-a dispus prelungirea duratei măsurii educative a internării într-un centru de reeducare, măsura se va executa într-un centru educativ.”

Art. 123 din Codul penal: Prelungirea sau înlocuirea măsurilor educative neprivative de libertate

„(1) Dacă minorul nu respectă, cu rea-credință, condițiile de executare a măsurii educative sau a obligațiilor impuse, instanța dispune:

a) prelungirea măsurii educative, fără a putea depăși maximul prevăzut de lege pentru aceasta;

b) înlocuirea măsurii luate cu o altă măsură educativă neprivativă de libertate mai severă;

c) înlocuirea măsurii luate cu internarea într-un centru educativ, în cazul în care, inițial, s-a luat măsura educativă neprivativă de libertate cea mai severă, pe durata sa maximă.

(2) În cazurile prevăzute în alin. (1) lit. a) și lit. b), dacă nici de această dată nu sunt respectate condițiile de executare a măsurii educative sau a obligațiilor impuse, instanța înlocuiește măsura educativă neprivativă de libertate cu măsura internării într-un centru educativ.

(3) Dacă minorul aflat în executarea unei măsuri educative neprivative de libertate săvârșește o nouă infracțiune sau este judecat pentru o infracțiune concurentă săvârșită anterior, instanța dispune:

a) prelungirea măsurii educative luate inițial, fără a putea depăși maximul prevăzut de lege pentru aceasta;

b) înlocuirea măsurii luate inițial cu o altă măsură educativă neprivativă de libertate mai severă;

c) înlocuirea măsurii luate inițial cu o măsură educativă privativă de libertate.

(4) În cazurile prevăzute în alin. (1) lit. a) și lit. b), precum și în alin. (3) lit. a) și lit. b), instanța poate impune noi obligații în sarcina minorului ori sporește condițiile de executare a celor existente.”

XIII. Raportul asupra chestiunii de drept supuse dezlegării

Opinia judecătorului-raportor a fost în sensul admiterii sesizării formulate de Curtea de Apel Craiova — Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 44.339/215/2014, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept: „dacă, în cazul în care un inculpat minor săvârșește, în timpul minorității, un concurs de infracțiuni, fiind ulterior trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor din cadrul concursului de infracțiuni, prin rechizitorii distincte, iar pentru una dintre infracțiuni i s-a aplicat o măsură educativă neprivativă de libertate, pe care a executat-o integral înainte de a fi trimis în judecată și pentru săvârșirea celorlalte infracțiuni din cadrul concursului, în momentul în care i se aplică o măsură educativă pentru toate infracțiunile din cadrul concursului de infracțiuni, conform art. 129 alin. (1) din Codul penal, durata măsurii educative deja executate se scade din durata noii măsuri educative aplicate pentru întreg concursul de infracțiuni sau se va dispune executarea integrală a noii măsuri educative aplicate pentru concursul de infracțiuni, atât în cazul aplicării unei măsuri educative neprivative de libertate, cât și în cazul aplicării unei măsuri educative privative de libertate” și statuării că, în ipoteza infracțiunilor concurente săvârșite în timpul minorității, judecate separat, durata măsurii educative neprivative de libertate, dispusă pentru o infracțiune concurentă și executată, nu se scade din durata măsurii educative neprivative sau privative de libertate, stabilită conform art. 129 alin. (1) din Codul penal.

XIV. Înalta Curte de Casație și Justiție,

examinând sesizarea formulată de Curtea de Apel Craiova — Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 44.339/215/2014, prin Încheierea de ședință din data 23 octombrie 2015, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorul-raportor și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, reține următoarele:

A. Cu privire la condițiile de admisibilitate a sesizării

Potrivit dispozițiilor art. 475 din Codul de procedură penală: „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că există o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective și asupra căreia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.”

În considerarea dispozițiilor legale menționate, sesizarea formulată este admisibilă, întrucât:

— instanța care a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție este Curtea de Apel Craiova — Secția penală și pentru cauze cu minori, investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță potrivit dispozițiilor art. 408 și următoarele din Codul de procedură penală;

— cauza se află în cursul judecății;

— de lămurirea prezentei chestiuni de drept depinde soluționarea pe fond a cauzei în care a fost invocată, potrivit art. 408 și următoarele din Codul de procedură penală.

B. Referitor la sesizarea Curții de Apel Craiova — Secția penală și pentru cauze cu minori, dispusă prin Încheierea de ședință din data de 23 octombrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 44.339/215/2014, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept, astfel cum a fost enunțată, reține următoarele:

Sistemul sancționator al infracțiunilor comise de minori a fost modificat prin noul Cod penal, în cazul acestora fiind incidente exclusiv măsurile educative, spre deosebire de reglementarea anterioară care permitea și aplicarea de pedepse.

Potrivit art. 115 din Codul penal, măsurile educative pot fi neprivative de libertate (stagiul de formare civică, supravegherea, consemnarea la sfârșit de săptămână, asistarea zilnică) sau privative de libertate (internarea într-un centru educativ, internarea într-un centru de detenție).

În contextul arătat, regula generală în materia sancționării minorilor o reprezintă măsura educativă neprivativă de libertate, astfel cum prevede art. 114 alin. (1) din Codul penal.

Cu caracter de excepție, art. 114 alin. (2) din Codul penal stabilește expres cazurile în care instanța poate aplica măsurile educative privative de libertate.

În cazul concursului de infracțiuni săvârșit în timpul minorității, dispozițiile legale care reglementează aplicarea sancțiunii sunt prevăzute în cuprinsul art. 129 alin. (1) din Codul penal, respectiv în art. 123 alin. (3), art. 124 alin. (3) și art. 125 alin. (3) din același cod.

Textele de lege stabilesc modalități diferite de sancționare a inculpaților minori în raport cu momentul judecării infracțiunilor concurente, respectiv stadiul executării sancțiunilor aplicate, fără a acoperi însă situația juridică relevantă în cauză, respectiv ipoteza în care măsura educativă aplicată pentru una dintre infracțiunile care compun concursul de infracțiuni a fost executată integral.

Art. 129 alin. (1) din Codul penal consacră principiul aplicării unei singure măsuri educative pentru întreg concursul de infracțiuni.

Stabilirea unei măsuri educative unice într-o atare situație nu prezintă caracter de noutate, acest sistem de sancționare fiind folosit și anterior modificărilor legislative intrate în vigoare la data de 1 februarie 2014.

Astfel, deși în legislația anterioară nu exista o consacrare expresă a acestei reguli, deciziile jurisprudențiale pronunțate în materie, unele dintre acestea cu valoare de îndrumare,

evidențiau obligativitatea stabilirii unei singure măsuri educative în cazul săvârșirii mai multor infracțiuni concurente de către un minor, în situația în care instanțele aplicau doar măsuri educative.

Această interpretare rezultă și din faptul că, prin Decizia de îndrumare nr. 9 din 16 decembrie 1972 a fostului Tribunal Suprem, s-a statuat că: „în caz de concurs de infracțiuni săvârșite de un minor, instanțele vor lua o singură măsură educativă pentru întreaga pluralitate de infracțiuni”.

Tot astfel, prin Decizia nr. XXX din 16 aprilie 2007 a Secțiilor Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 763 din 12 noiembrie 2007, s-a reținut că, în cazul concursului de infracțiuni săvârșit de un minor, trebuie luată o singură măsură educativă pentru întreaga pluralitate de infracțiuni. În situația în care, prin mai multe hotărâri definitive au fost aplicate minorului numai măsuri educative, instanța trebuie să dispună o singură măsură educativă pentru întreaga pluralitate de infracțiuni aflate în concurs.

Revenind la chestiunea de drept supusă dezlegării, în ipoteza infracțiunilor concurente săvârșite în timpul minorității, judecate separat, durata măsurii educative neprivative de libertate, dispusă pentru o infracțiune concurentă și executată, nu se scade din durata măsurii educative neprivative sau privative de libertate, stabilită conform art. 129 alin. (1) din Codul penal.

Situația de față — care constituie obiectul dezlegării chestiunii de drept — nu este reglementată legislativ, față de situațiile prevăzute de art. 123 și 127 din Codul penal, care privesc alte situații și care nu pot fi aplicate prin asemănare, deoarece principiul legalității sancțiunilor prevăzute de art. 2 din Codul penal nu permite acest lucru.

Diversitatea obligațiilor și a restricțiilor ce caracterizează diferitele măsuri educative neprivative de libertate nu permite echivalarea acestora și, implicit, posibilitatea de a scădea durata unei măsuri educative neprivative de libertate executate din durata unei măsuri educative neprivative de libertate care implică o altă obligație sau restricție.

Valorificarea măsurii educative deja executate se realizează în procesul de individualizare a măsurii aplicabile pentru întregul concurs de infracțiuni, în sensul că la alegerea acestei din urmă măsuri și la stabilirea duratei ei se va ține seama de faptul că pentru una dintre infracțiunile concurente s-a luat și s-a executat deja o altă măsură educativă.

În procesul de individualizare a măsurii, instanța urmează să stabilească mental măsura educativă pe care ar lua-o pentru întregul concurs de infracțiuni dacă nu s-ar fi executat nimic anterior pentru o faptă concurentă, iar apoi să analizeze în ce măsură sancțiunea deja executată ar influența măsura rezultantă.

În mod evident, nu există un algoritm matematic pentru derularea acestor operațiuni, dar ele trebuie menționate în considerentele hotărârii.

Concluzionând, pentru toate argumentele expuse, în ipoteza infracțiunilor concurente săvârșite în timpul minorității, judecate separat, durata măsurii educative neprivative de libertate, dispusă pentru o infracțiune concurentă și executată, nu se scade din durata măsurii educative neprivative sau privative de libertate, dar va fi avută în vedere la alegerea și stabilirea sancțiunii conform art. 129 alin. (1) din Codul penal.

În ipoteza analizată, executarea integrală a măsurii educative neprivative de libertate aplicate anterior pentru o infracțiune concurentă cu cea din cauza pendinte trebuie avută în vedere în procesul de individualizare a sancțiunii unice aplicabile întregului concurs de infracțiuni, raportat la art. 74 din Codul penal, pentru a nu se ajunge la o sancționare excesivă a minorului ale cărui fapte nu au fost judecate în cadrul aceluiași proces.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 477 din Codul de procedură penală,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

în numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Craiova — Secția penală și pentru cauze cu minori — în Dosarul nr. 44.339/215/2014, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept: „dacă, în cazul în care, un inculpat minor săvârșește, în timpul minorității, un concurs de infracțiuni, fiind ulterior trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor din cadrul concursului de infracțiuni, prin rechizitorii distincte, iar pentru una dintre infracțiuni i s-a aplicat o măsură educativă neprivativă de libertate, pe care a executat-o integral înainte de a fi trimis în judecată și pentru săvârșirea celorlalte infracțiuni din cadrul concursului, în momentul în care i se aplică o măsură educativă pentru toate infracțiunile din cadrul concursului de infracțiuni, conform art. 129 alin. (1) din Codul penal, durata măsurii educative deja executate se scade din durata noii măsuri educative aplicate pentru întreg concursul de infracțiuni sau se va dispune executarea integrală a noii măsuri educative aplicate pentru concursul de infracțiuni, atât în cazul aplicării unei măsuri educative neprivative de libertate, cât și în cazul aplicării unei măsuri educative privative de libertate.”

Stabilește că, în ipoteza infracțiunilor concurente săvârșite în timpul minorității, judecate separat, durata măsurii educative neprivative de libertate, dispusă pentru o infracțiune concurentă și executată, nu se scade din durata măsurii educative neprivative sau privative de libertate, dar va fi avută în vedere la alegerea și stabilirea sancțiunii conform art. 129 alin. (1) din Codul penal.

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 26 ianuarie 2016.

PREȘEDINTELE SECȚIEI PENALE
A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
judecător **MIRELA SORINA POPESCU**

Magistrat-asistent,
Corina Vilcea

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

